

**NOTULEN VAN DE INFORMELE VERGADERING
VAN DE RAAD DER GEMEENTE WEERT
VAN 24 SEPTEMBER 2001**

VOORZITTER: de heer drs. C.J.J.S. Majoor, burgemeester.

SECRETARIS: de heer mr. J.F.C. van Gilse, gemeentesecretaris.

AANWEZIG zijn de dames G.M.H. Aendekerk-Kunnen en M.C.van Aggel-Zuidgeest, de heren F.L.J.A. Adriaens, J.J.M. Berckmans, M.S. Berdsfah, A.A. Braam, H. den Braber en H.W.J. Coolen, de dames M.A.B. Dominikowski, E.P.H.M. Frenken-Henderikx en M.H.P. Gresnigt-Raemaekers, de heren A.W.J.M. Geurts, J.I.J. Henkens, G.J.M. van Heugten, L.F.A. Heuvelmans, A.J.L. Heijmans, A.W.P. Kirkels, J.M.G. in den Kleef, H.A. Litjens, A.R.M. Müller, J.H.M. Peeters, A.A.J.C. Schouwenaars en J.W.G. Schroeten, mevrouw M.M.G.J. Sonnevile-Stassen en de heren P.J.H. Sijben, P.J.R.L. Verheggen en F.H.H. Weekers.

AFWEZIG met kennisgeving zijn de heren A.T. van den Akker en L.J.J. Janssen.

De voorzitter opent te 20.00 uur de vergadering en heet een ieder van harte welkom. Hij deelt mede dat bericht van verhindering is ontvangen van de heren Van den Akker en Janssen en dat de heer Heijmans wat later ter vergadering zal komen.

Bespreken van het concept-bestuurskrachtprofiel gemeente Weert.

De voorzitter: Ik heet de leden van de visitatiecommissie van harte welkom. Veertien dagen geleden heeft het college reeds een gesprek gehad met de visitatiecommissie, dat op een aantal onderdelen tot aanpassingen heeft geleid en de discussie met de gemeenteraad vanavond kan eventueel ook nog aanleiding geven voor het aanbrengen van wijzigingen in het thans voorliggende concept.

Extra welkom heet ik het lid van de visitatiecommissie de heer Opsteegh, die vandaag zijn 54ste verjaardag viert. Als blijk van erkentelijkheid bied ik hem graag een stropdas van de gemeente Weert aan, zonder dat ik daarmee de indruk wil wekken dat wij op deze manier het resultaat van de visitatiecommissie gunstig willen beïnvloeden! (Applaus)

Het woord is thans aan de voorzitter van de visitatiecommissie, die ik nu met een wat jaloeerse blik zie kijken, maar hij is nu eenmaal niet jarig en heeft hem dus niet verdiend!

De heer Rutten: Mijnheer de voorzitter. Ik voel me iedere dag jarig, maar ik besef dat ik toch geen stropdas zal krijgen; wel jammer, want het is een hele mooie!

In deze informele raadsvergadering hoeven de formaliteiten wat minder in acht te worden genomen en het is de bedoeling van de leden van de commissie zoveel mogelijk aan het debat deel te nemen. Ik zal hen graag even aan u voorstellen: Henk Opsteegh, burgemeester van Schijndel, Jan de Geus, sinds kort burgemeester van Waalwijk, Kees Hermens, provinciaal ambtenaar, toegevoegd als secretaris van de commissie, Jos Houben, burgemeester van Raalte, René Wiersema en Hans van der Zwan, beiden medewerkers/partners van Van Naem & Partners, en tenslotte ikzelf, voorzitter van de commissie en burgemeester van Breda. Niet aanwezig is Chris Wouters, die met een griep te bed ligt.

Aan de orde is de uitslag van het onderzoek dat wij hebben ingesteld naar de bestuurskracht van deze gemeente. Met uw college is zeer intensief overleg gevoerd, waarin veel van de discussiepunten konden worden weggenomen, of door uit te leggen wat wij bedoelden, waarvoor dan begrip ontstond, of doordat men ons wist te overtuigen van een verkeerde perceptie onzerzijds. Ik stel mij voor dat thans in twee rondes een discussie wordt gevoerd, zoals gebruikelijk. Indien gewenst, zullen wij in onze reactie ook een visie geven op de persberichten die terzake zijn verschenen. De reacties van de buurgemeenten zijn nog niet ontvangen, zodat wij daarover nog weinig kunnen zeggen, maar ze zullen, als ze leiden tot schokkende ervaringen, mogelijk nog kunnen leiden tot aanpassingen van het eindconcept. Mocht dat het geval zijn, wat wij overigens niet verwachten, dan zal daarover uiteraard weer met uw gemeenteraad worden gecommuniceerd.

De heer Weekers: Mijnheer de voorzitter. Allereerst wil ik de visitatiecommissie een compliment maken voor het uitstekende werk dat ze in betrekkelijk korte tijd heeft afgeleverd. Ik kan me nog herinneren dat het met de nodige strubbelingen in deze raad van start is gegaan, maar uiteindelijk is een heldere en grondige analyse uitgebracht over wat hier goed gaat en wat minder goed gaat. De welhaast wetenschappelijke analyse bevestigt ons in een aantal zaken die wij eerder al naar voren hebben gebracht. Wat betreft het passen op de winkel, een aantal taken die wij voor het rijk uitvoeren, gaat het redelijk tot goed, maar het blijkt dat er niet zo gek veel aan wordt gedaan om onze centrumfunctie te behouden en liever nog te versterken. Hiermee is wat de VVD-fractie betreft de vinger op de zere plek gelegd. Met het document dat ons terzake is voorgelegd kunnen wij in het komende jaar flink aan de slag en het zal zeker ook handig zijn voor de volgende regeerperiode. In de reactie van het college kan onze fractie zich niet vinden; wij ondersteunen ten volle de visie van de visitatiecommissie.

Het vorig jaar heeft onze fractie tijdens de algemene beschouwingen gepoogd via een motie een strategische beleidsnota te laten ontwikkelen, althans daarvoor het nodige voorwerk te laten verrichten, opdat daarmee bouwstenen zouden kunnen worden aangereikt waaruit bij de start van het nieuwe college een aantal keuzen zou kunnen worden gemaakt. Jammer genoeg is dat niet gebeurd, maar wellicht kan het werk van de visitatiecommissie ertoe leiden dat alsnog een dergelijke inventarisatie zal worden uitgevoerd.

Zoals gezegd, heeft de visitatiecommissie voor wat betreft onze centrumfunctie de vinger op de zere plek gelegd. In de nota wordt verwezen naar de nota 'Een sterk bestuur voor het Land van Weert' en terecht wordt geconstateerd, zoals ook wij al hadden gedaan tijdens de algemene beschouwingen van het vorig jaar, dat die nota in deze collegeperiode nooit is geactualiseerd, en dat is een gemiste kans, zeker als wij de ontwikkelingen om ons heen in beschouwing nemen. In het stuk wordt aangegeven dat de aanjaagfunctie die van een centrumgemeente mag worden verwacht slechts in beperkte mate wordt ingevuld, en dat is juist. Vervolgens staat er: *"De gemeente stelt dat het een bewuste keuze is zich in dezen terughoudender op te stellen."* Ik kan u zeggen dat dat niet door de gehele raad wordt gedeeld, in ieder geval niet door mijn fractie, en ik ben ervan overtuigd dat dat voor meerdere fracties geldt. Wij moeten ons zeker niet als een opdringerige buur opstellen, zoals het college stelt, maar tussen het ene en het andere uiterste ligt nog een hele weg die begaan kan worden.

Ik zou nu nog op een aantal losse punten kunnen ingaan, maar ik vraag me af of dat in dit stadium wel zinvol is....

De voorzitter: Komt u er dan in tweede termijn op terug?

De heer Weekers: Dat hangt af van de overige reacties uit de raad. Als de raad zich grosso modo in het stuk kan vinden, heb ik er geen behoefte aan daarop nog terug te komen, maar als ik op een aantal specifieke punten andere opvattingen hoor, zal ik proberen terzake mijnerzijds nog enige nuances aan te brengen.

Interactie met het maatschappelijk middenveld is nog wel een belangrijk aandachtspunt waarop ik even wil wijzen. Op onderdelen blijkt de communicatie goed te verlopen, op een aantal andere onderdelen echter niet. Over het hoofd van de commissie-Rutten heen verzoek ik het college daaraan aandacht te besteden.

De voorzitter: Na deze discussie met de gemeenteraad zal de commissie haar concept in een definitieve vorm gieten, dat vervolgens met commentaar van het college en een voorstel tot reactie aan het provinciebestuur zal worden aangeboden aan de gemeenteraad. Bij die gelegenheid kan ook een meer politieke, afrondende discussie worden gevoerd.

De heer Weekers: Dan zal ik me vanavond niet over het hoofd van de commissie heen tot het college richten. Op bepaalde onderdelen van het stuk schetst de commissie naar onze mening een wat te rooskleurig beeld, bijvoorbeeld waar het betreft het project versterking brandweer, milieuhandhaving, het horecabeleidsplan, en zo zijn er meer te noemen.

De heer Coolen: Als u nu bepaalde opvattingen te berde brengt, hebt u het dan ook niet over politiek? Het gaat nu om bestuurskracht en om objectieven gronden en niet over politiek.

De heer Weekers: Wij zijn hier gekozen om politiek te bedrijven....

De heer Coolen: Maar vandaag moeten we beoordelen of de bestuurskrachtmonitor door de commissie terecht is gehanteerd of niet.

De voorzitter: Ik verzoek u nu de heer Weekers in staat te stellen zijn beschouwing in eerste termijn af te ronden.

De heer Weekers: U hebt ons uitgenodigd zoveel mogelijk punten in te brengen, maar vooralsnog heb ik daar geen behoefte aan, tenzij ik straks van andere leden van de raad andere geluiden te horen krijg over bepaalde onderdelen.

De heer Litjens: Mijnheer de voorzitter. Bij het compliment dat de heer Weekers de visitatiecommissie heeft gemaakt sluit ik me graag aan, want er is inderdaad een goed stuk werk geleverd. In het algemeen kunnen wij ons vinden in wat de commissie heeft gesteld, maar onze fractie kan eveneens akkoord gaan met de bemerkingen van het college terzake. Het is jammer dat wij op dit moment niet beschikken over de reacties van de buurgemeenten ten aanzien van onze centrumfunctie. Een meerderheid van deze raad is in ieder geval van mening dat annexeren van andere gemeenten moet worden afgewezen. Dat de gemeente haar aanjaagfunctie wat actiever zou kunnen uitoefenen, is misschien wel waar, maar in deze raad is nu eenmaal de afspraak gemaakt dat wij ons zeer welwillend zullen opstellen jegens vragen van buurgemeenten. Onlangs hebben wij ons nog op die manier opgesteld bij de opheffing van het streekgewest. Een aantal taken willen wij niet meer door het gewest laten uitvoeren, maar als omliggende gemeenten ons vragen die taken in een samenwerkingsverband uit te voeren, doen wij dat van harte, en dat weten onze buurgemeenten. Het is daarom jammer dat de reacties van de buurgemeenten nog niet beschikbaar zijn.

Een strategische visie hebben wij eerder al ontwikkeld, namelijk 'Weert in 2002', die wij vier jaar geleden helaas hebben moeten laten varen. Het probleem was toen in het algemeen van financiële aard. Wij worstelen nu al vier jaar om een sluitende begroting te kunnen presenteren en wat meer zicht te krijgen op meerjarenbegrotingen. Het gaat nog niet helemaal zoals mijn fractie zou willen, maar we komen al wel een aardig eind in de richting. Als de heer Weekers nu opmerkt dat de gemeente een strategische visie ontbeert, sluit ik mij aan bij wat het college daarover heeft opgemerkt, namelijk dat er wel een aantal visies is, maar dat die niet zijn gebundeld. Die bundeling zou wat ons betreft ook wel mogen.

De heer In den Kleef: Mijnheer de voorzitter. Ik ga niet beginnen met complimenten uit te delen aan de commissie voor haar werk. Als u onze bijdragen in eerste en tweede ronde hebt gehoord, weet u dat de commissie op de punten die wij hebben aangevoerd dezelfde conclusie heeft getrokken die wij al eerder hadden getrokken. Of wij als oppositie de commissie hebben geholpen, of dat de commissie ons straks zal helpen voor de nieuwe bestuursperiode, weet ik niet, maar laten

wij elkaar dan maar feliciteren, want we zijn het wel helemaal met elkaar eens. Op een wetenschappelijk verantwoorde wijze is nu een heldere conclusie getrokken, die de vergelijking met de andere kan doorstaan. Het is volkomen juist dat wij lager scoren op het terrein van de strategische visies en ten aanzien van de centrumfunctie. Wij zijn het dan ook niet eens met de opvattingen van het college terzake. Wij hoeven geen opdringerige buur te zijn, maar wij kunnen natuurlijk wel onze hulp aanbieden. Verder hoeven wij niet altijd *gevraagd* te worden; als grote buur kunnen wij best het initiatief nemen om ergens naar te kijken, omdat wij nu eenmaal een voortrekkersfunctie hebben te vervullen.

De heer Litjens heeft zojuist opgemerkt dat de gemeente over een strategische visie beschikt, maar volgens mij zijn het meer operationele visies, gericht op de oplossing van problemen die zich voordoen. Een strategische visie is er echter niet en in dat opzicht kunnen wij dus het standpunt van de commissie onderschrijven.

Zijn er nu nog zaken die naar onze mening ánders zouden behoren te zijn? Ik heb geprobeerd op een aantal punten de vinger te leggen, maar ik moet zeggen dat je dan toch een beetje verdwaald raakt. Wat ons betreft hoeft er daarom weinig meer aan te worden toegevoegd, hoewel bij bepaalde zaken natuurlijk altijd wel vraagtekens zijn te plaatsen. Op het gebied van het onderwijs bijvoorbeeld kun je je afvragen of we op tactisch en strategisch niveau wel voldoende scoren, maar dat is veelal een kwestie van politieke afweging. Op sommige terreinen mag het best wat meer zijn, maar dan rijst natuurlijk ook de vraag wat wij voorhanden hebben.

Op het operationele niveau scoort de gemeente als dienstverlener volgens de commissie in ruime mate. Goed beschouwd, betreft dit vaak de punten waarover iedereen in deze raad het hardste klaagt. Daarbij wil ik het laten.

De heer Heuvelmans: Mijnheer de voorzitter. Het feit dat het document door de een meer en door de ander minder omarmd wordt geeft wel aan dat het een politiek document is. Wij moeten ons dat goed realiseren: het is een politiek document. Er zit wel een wetenschapper achter, maar ik ben zelf ook bestuurswetenschapper en weet daarom dat met name in de bestuurswetenschap normatief geoordeeld wordt en niet waarde vrij. De wijze waarop een gemeente zou moeten handelen is niet gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek, maar op een normatieve interpretatie van de wijze waarop een gemeente excellent zou kunnen zijn. Op zichzelf is daar niets mis mee, maar hang daar dan niet het etiket 'wetenschap' aan. In die zin weet ik ook niet precies wat ik met dit stuk aan moet, omdat het een rapportcijfer geeft vanuit een bepaald referentiekader. Dat de oppositie daar blij mee is, kan ik me wel voorstellen, want hiermee kan ze aantonen dat het college en de coalitie het slecht doen. Anderzijds wordt op die punten waarover de commissie wat mild oordeelt van die zijde meteen tegengeworpen dat de beoordeling té mild is.

Op twee onderdelen zou de gemeente matig scoren: het hebben van een visie en de centrumfunctie. De commissie heeft volledig gelijk als ze zegt dat de gemeente een visie moet hebben. Eerder is er zo'n visie geweest, maar om financiële redenen waren wij gedwongen een heleboel zaken stil te zetten en eerst te zorgen dat

de financiën op orde kwamen; wel zijn een aantal deelrapporten gepubliceerd waarin elementen van die visie naar boven zijn gekomen. Hoe nuttig is het dan nog met een visie te komen? Met andere woorden: wat voegt het maken van zo'n visie nog toe aan de rapporten die wij al hebben? Moeten wij daaraan nu een hoge prioriteit toekennen? Ik denk van niet. In die zin deel ik de kritiek van het college. Op zichzelf is het juist dat er een visie moet zijn, maar als we nagaan wat er al ligt zal zo'n visie niet meer elementen boven tafel kunnen brengen. De commissie geeft zelf aan dat er een zekere coherentie bestaat tussen diverse deelplannen, waarmee wordt toegegeven dat er ook een duidelijke lijn aanwezig is. Op basis daarvan wordt ook bestuurd.

Wat de centrumfunctie betreft, ben ik van mening dat het geen zin heeft een aanjaagfunctie te vervullen als wij daarmee iedereen op de kast jagen en ik heb het gevoel dat dat heel vaak gebeurt. De commissie concludeert dat het niet daadkrachtig genoeg wordt opgepakt en dat wij niet met de vlag voorop lopen, maar als wij als grote broer – een slechte term overigens – met de andere gemeenten goed willen samenwerken, zullen wij een gepaste terughoudendheid aan den dag moeten leggen, want dat wekt vertrouwen. Als wij de samenwerking hier vergelijken met de samenwerking elders, geloof ik trouwens dat wij het helemaal niet slecht doen. Er is vertrouwen in de gemeente Weert als partner om mee samen te werken en er is geen angst dat wij allerlei verborgen agenda's hanteren voor overnamen, enz. In deze fase, waarin de samenwerking nog in ontwikkeling is, is het mijns inziens goed niet al te zeer op de trom te slaan. Van een centrumgemeente mag inderdaad iets verwacht worden, zoals de commissie schrijft, maar wél binnen de vertrouwensband die er is, of nog moet worden opgebouwd. In die zin is onzerzijds daadwerkelijk gekozen voor een terughoudende opstelling. Daarmee willen wij aangeven dat wij er voor anderen zijn als het nodig is, maar dat wij niets willen opdringen. Ik weet dat dat werkt. Er zijn hier fusies en samenwerkingen met andere gemeenten tot stand gekomen die volgens mij in Nederland uniek zijn en dat heeft te maken met de wijze waarop wij daarmee omgaan. Het kan misschien niet volgens het tekstboekje zijn, maar ik constateer dat het succesvol is en dat is hetgeen wat telt.

De heer Braam: Mijnheer de voorzitter. Bij de woorden die de heer Heuvelmans heeft gewijd aan de wijze waarop wij samenwerken sluit ik mij volledig aan. In het verleden hebben wij, toen wij spraken over samenwerking met andere gemeenten, afgesproken dat wij het niet zouden moeten zoeken op het vlak van fusies, maar zouden moeten proberen op andere wijzen samen te werken. In die tijd is een rapport tot stand gekomen, 'Een sterk bestuur voor het Land van Weert', dat precies aangaf op welke basis wij met de ons omringende gemeenten wilden samenwerken. Wij beschikten in die tijd ook over een lange-termijnvisie met het bekende programma 'Weert in 2002'. Bij het aantreden van dit college was de financiële situatie van Weert echter van dien aard, dat dat programma niet meer onverkort kon worden uitgevoerd en onder het regime van prioriteiten is gevallen. Er is echter een groot aantal rapporten – de heer Litjens zei het al – die een lange-termijnvisie in zich bergen. Het bekendste daarvan, althans voor mij, is het ISV-

rapport, waarin op pagina 20 omschreven wordt dat het beleid dat nu in Weert wordt gevoerd de wijze is waarop wij dat willen doen. Ik haal dat rapport aan, niet omdat het door college en raad wordt onderschreven, maar omdat er heel veel inspraak over is geweest en met medewerking van veel instanties van de gemeente Weert conclusies zijn getrokken die leiden tot een visie zoals op dit moment bij de coalitie bestaat. Dat de oppositie daarover een andere visie heeft, is haar van harte gegund, maar die is niet de onze. Naast het ISV kennen wij een breedtesportimpuls met een aantal beleidsvoornemens, een welzijnsnota en er verschijnen elk jaar wel een paar nota's waarin op langere termijn wordt uiteengezet wat Weert met zijn centrumfunctie wil waarmaken. Een knelpunt waarop ik in dit verband wil wijzen is het volgende. Toen wij het rapport 'Een sterk bestuur voor het Land van Weert' schreven was dat ingegeven door de gedachte dat wij van de provincie niet de erkenning kregen die wij meenden te moeten krijgen om onze centrumfunctie waar te maken. Verwijzend naar het Provinciaal Omgevingsplan Limburg, kan ik u verzekeren dat het ons college de nodige uren aan inspannend onderhandelen met gedeputeerde staten heeft gekost om ervoor te zorgen dat in ieder geval werd erkend dat Weert die centrumfunctie heeft. Alles bijeen genomen kan ik het niet eens zijn met de conclusies die de visitatiecommissie daarover trekt. De CDA-fractie staat achter de opvattingen die het college daarover heeft geventileerd.

De heer Rutten: Mijnheer de voorzitter. De opvattingen die zijn geventileerd zullen, naar ik aanneem, in notulen worden vastgelegd, zodat daarop later kan worden teruggevallen, en dat lijkt me uitstekend. Ik zal op een aantal opmerkingen ingaan en met uw welnemen zullen andere commissieleden mij aanvullen als dat dienstig wordt geacht.

Tot Pact'97 zou ik willen opmerken dat succes vele vaders heeft. De commissie heeft uiteraard haar oor te luisteren gelegd. Alle signalen die in de gemeente te beluisteren waren zijn opgepakt, en dus ook die van Pact'97. Wij hoeven nu niet te gaan discussiëren over de vraag wie wát van wie heeft, maar het is wel opvallend dat Pact'97 hiervoor succes claimt, wat haar overigens van harte is gegund.

De heer In den Kleef: Neen, dát heb ik niet gezegd!

De heer Rutten: Dan is dat de volgende misvatting!

De heer In den Kleef: Op deze manier doet u afbreuk aan uw eigen conclusies, en dat is niet goed!

De heer Rutten: Dat is ook zo. Wij zijn erg blij met de complimenten die zijn gemaakt en trekken ons anderzijds ook de kritiek aan die is geuit. Laat ik echter proberen duidelijk te maken waarop onze conclusies zijn gebaseerd ten aanzien van de twee onderdelen die vanavond pregnant naar voren zijn gekomen: de visie en de samenwerking.

Allereerst de visie die wordt gemist. De gemeente beschikt over facetnota's ten aanzien van bepaalde onderdelen van beleid, die worden gebundeld en gepresenteerd als integraal beleid. Van het college hebben wij vernomen dat de begroting en vooral de meerjarenbegroting als de beleidsvisie moet worden aangemerkt, die democratisch tot stand is gekomen. Wij zijn echter van mening dat een stadsvisie méér is dan een meerjarenbegroting die door de gemeenteraad wordt opgesteld. Een stadsvisie behoort een in interactie met de burgers tot stand gekomen visie op lange termijn te behelzen, waarbij erg veel draagvlak is ontwikkeld om te komen tot een beleid dat voor meer jaren geldt en dat ook leidend is voor de gemeenteraad. Een begroting, ook een meerjarenbegroting, behoort ondergeschikt te zijn aan zo'n stadsvisie, die als het ware de Grondwet moet zijn voor een gemeente. Met uw beleidsuitgangspunten zou u dan ook steeds moeten koersen in de richting van die stadsvisie....

De heer Braam: Maar dat hebben wij toch ook in het ISV-rapport vastgelegd?

De heer Rutten: Maar dat is een facetnota en niet een strategische visie die voor tien jaar geldt.

De heer Coolen: Als alle facetnota's naast elkaar worden gelegd, is er volgens u geen integrale stadsvisie, maar wat doet dat af aan de bestuurskracht?

De heer Rutten: Dat doet daaraan in zoverre af, dat een stad als Weert een visie zou moeten hebben voor haar toekomst.

De heer Coolen: Dat is úw opvatting, maar ik vraag wat het afdoet aan de bestuurskracht als wij over facetnota's beschikken en daar als paraplu een stadsvisie overheen plooiën.

De heer Rutten: Dat zal ik demonstreren. Weert hád een stadsvisie, die van de ene op de andere dag aan de kant is gezet...

De heer Braam: Dat vind ik wel erg kort door de bocht! Vanwege de financiële positie van Weert werden wij daartoe genoodzaakt.

De heer Rutten: Dan moet u de visie bijstellen, maar niet aan de kant schuiven.

De heer Braam: Dan kan ik wel weer gaan vertellen dat wij dat voortdurend doen in allerlei deelrapporten, maar dan werpt u natuurlijk weer tegen dat ze niet gebundeld en alleen maar facetten zijn. In totaliteit maken ze niettemin het beleid uit van deze gemeente voor de komende jaren.

De heer Rutten: Deelrapporten zouden afgeleiden moeten zijn van de stadsvisie en niet omgekeerd. Een nietje door een stel nota's slaan en die dan als integraal beleid presenteren is niet een goede manier van bestuurskrachtig besturen.

De heer Coolen: College en raad maken een collegeprogramma. Is dat geen visie?

De heer Rutten: Neen, want dat is niet interactief tot stand gebracht.

De heer Coolen: En het mandaat dat de kiezer geeft dan?

De heer Rutten: Dat is ook de discussie die wij met uw college hebben gevoerd...

De heer Coolen: Maar dat is toch het primaat waarover het hier gaat?

De heer Rutten: Het is tamelijk ouderwets te denken dat dat een stadsvisie zou zijn.

De heer Coolen: Dan kunnen we de democratie wel opzij schuiven!

De voorzitter: Deze welles-nietes-discussie lijkt me weinig zinvol. Er bestaat gewoon een essentieel verschil van inzicht over de vraag of de commissie met het toevoegen van een eigen opvatting over de eisen waaraan het werk van de gemeente kwalitatief gezien moet voldoen blijft binnen de kaders die in eerste instantie zijn aangegeven. Het is duidelijk dat daarover tussen sommigen nog altijd verschil van opvatting bestaat. Het vaststellen van de reactie van de gemeenteraad lijkt me het geëigende moment om deze discussie afrondend te voeren.

De heer Rutten: Raadsbreed bestaat in ieder geval de overtuiging dat er een visie moet zijn. Het verschil van inzicht is dat wat hier ter tafel ligt door een aantal uwer als een visie wordt beschouwd en door ons niet.

De heer Coolen: Maar dan blijft mijn vraag: wat verandert dat aan de bestuurskracht?

De heer Rutten: Het niet hebben van een visie is minder bestuurskrachtig dan wanneer die visie er wel is.

De heer Schouwenaars: Volgens mij komt er dan minder kracht uit dan erin zit.

De heer Rutten: Democratische legitimatie, waarnaar zojuist is verwezen, is natuurlijk een waardevol iets, maar als u er daarnaast in slaagt binnen alle geledingen van uw bevolking draagvlak te creëren voor de route die u wilt afleggen, is dat sterker dan een democratisch gehalte waarin de helft plus één leidend is. U zou eens moeten kijken naar de stadsvisies die in het kader van het grote-stedenbeleid zijn opgesteld: daar zijn de modellen terug te vinden voor de manier waarop zo'n visie tot stand komt. Met alle plezier wil ik u daarbij behulpzaam zijn.

De voorzitter: Maar dat roept toch weer de vraag op van de heer Coolen in hoeverre dat een garantie is voor bestuurskracht. Den Haag bijvoorbeeld had zo'n visie, maar ging vervolgens voor *f* 1 miljard 'nat' en liet dat door de rest opknappen.

De heer Rutten: In uw opgave hebt u aangegeven dat u over een visie beschikt, maar wij hebben moeten constateren dat dat niet een visie is die aan die kwalificatie voldoet. Daarover verschillen wij met het college en met enkele fracties van mening.

De voorzitter: Systematisch gezien gaat het erom waar die kwalificatie wordt vastgelegd. Zijn bij de aanvang van de werkzaamheden van de commissie een begrippenkader en een normenkader vastgesteld aan de hand waarvan wordt getoetst? Ik denk dat daarin ook het discussiepunt schuilt tussen de commissie en het college en dat wij daarom op een aantal systematische, methodologische punten van opvatting verschillen.

De heer Rutten: In de bijlagen hebben wij de normen vermeld, met name de communicatiekant ervan. Ik vind dat we dit punt nu maar moeten laten voor wat het is. In het commentaar op het definitieve stuk kunt u een en ander uiteraard opnemen zoals u wenst.

Een ander aandachtspunt is de kwestie van samenwerking. Samenwerken, het vervullen van een regiofunctie en een centrumfunctie is méér dan alleen de wens niet opdringerig te willen overkomen bij buurgemeenten. In zo'n regio moet de gemeente als aanjager optreden bij ontwikkelingen voor de hele regio, waarbij samenwerking, overigens in het belang van alle partners, een belangrijk facet vormt. In ons onderzoek hebben wij dat bij Weert gemist.

De heer Coolen: Bent u het dan oneens met de opmerking van de heer Heuvelmans dat een aanjager ook een 'op de kast-jager' kan zijn?

De heer Rutten: Dat kan, maar dan wordt de aanjaagfunctie niet goed ingevuld.

De heer Weekers: Als het met de communicatie mis is, inderdaad!

De heer Coolen: Maar het is niet mis met de communicatie!

De heer Weekers: Lees het stuk maar!

De heer Braam: Maar dat is een opvatting van de visitatiecommissie. Van omringende gemeenten heb ik nog nooit gehoord dat het op een of andere manier aan de samenwerking schort, zeker niet op het gebied van communicatie!

De heer Heuvelmans: Op papier staat het heel mooi, zo'n aanjaagfunctie, maar welke concrete invulling kan eraan worden gegeven? Ik ken wel wat aanjaagfuncties, zoals bij Parkstad, maar daar wordt vooral erg veel geouwehoerd. Er worden

meestal alleen lippendiensten bewezen zonder veel effect. Daaraan hebben wij in Weert geen behoefte.

De heer Schouwenaars: Het wordt nu wel erg sterk gebagatelliseerd! Een beleddiging voor Parkstad!

De heer Heuvelmans: Het gaat erom dat wij het concreet moeten kunnen maken en dat het een functie moet hebben. Simpel zeggen dat het moét is natuurlijk geen invulling...

De heer Rutten: U moét helemaal niets!

De heer Heuvelmans: Het moet inhoudsrijk zijn en zo lang dat niet het geval is doen we het niet.

De heer Rutten: In het persbericht lees ik: *“Het college van burgemeester en wethouders is vrij daarover een andere opvatting te hebben. De wijze waarop Weert bepaalde intergemeentelijke taken invult wordt bepaald door de filosofie van Weert dat pas actief taken worden overgenomen van buurgemeenten als zij erom vragen.”* Dat getuigt niet bepaald van een aanjaagfunctie.

De heer Geurts: Maar wat is het omgekeerde?

De heer Rutten: We zouden een avond kunnen vullen met voorbeelden in den lande waarin een samenwerking heel goed tot stand is gekomen.

De heer Heuvelmans: Op zichzelf hebt u wel gelijk, maar ik constateer dat het in deze regio effectiever is op onze manier te opereren dan door de gemeenten op te roepen het door ons te laten doen. Wij hebben tien jaar een discussie gevoerd over het gewest, waarbij iedereen het gewest wilde handhaven, omdat men bang was dat de taken naar de centrumgemeente gingen.

De heer Rutten: Was die samenwerking in het gewest niet goed?

De heer Heuvelmans: Dat was een samenwerking die tot niets leidde!

De heer Rutten: Maar lag dat aan de anderen?

De heer Heuvelmans: Dat lag aan de samenwerking en dus hebben we voor een nieuwe strategie gekozen. Nu gaat het een stuk beter, maar we verkeren nog in een opbouwfase. Wij kiezen een koers die past bij de omgeving en daar houden we ook rekening mee.

De heer In den Kleef: Zit daar een visie achter?

De heer Heuvelmans: Wel degelijk, méér visie dan u ooit te berde zult brengen!

De heer In den Kleef: Dat vind ik wel erg laag! Zulke opmerkingen zijn we hier niet gewend!

De heer Heuvelmans: Net zo laag als de opmerking van u!

De voorzitter: Dit geeft wel aan wat een van de risico's is van het werken met een visitatiecommissie: op die manier kan op een niet productieve wijze een welles-nietes-discussie ontstaan over de vraag wie nu een visie heeft, waaruit die bestaat en hoe die vervolgens geëffectueerd moet worden.

De heer Peeters: Dat kan ook een heel groot voordeel zijn!

De voorzitter: Dat kan, maar de vraag is of dat de intentie was die ten grondslag heeft gelegen aan de werkzaamheden van de visitatiecommissie. In het kader van de reactie die wij gaan geven op het werkstuk van de visitatiecommissie zal het zeker een van de thema's zijn die goed geëvalueerd moeten worden bij het verder ontwikkelen van dit instrument. Het leidt nu tot het trekken van messen en dat is heel contraproductief.

De heer Rutten: Hiermee meen ik de twee hoofdthema's te hebben besproken. Het lijkt me handig nu met de tweede ronde te beginnen.

De voorzitter: Akkoord, laten we dat doen.

De heer Weekers: Mijnheer de voorzitter. Het doel van de visitatiecommissie is volgens mij dat deze gemeente in regionaal verband een spiegel wordt voorgehouden, en dat is gebeurd. Zoals altijd als je een spiegel krijgt voorgehouden, kun je het eens zijn met het resultaat of niet. Wij moeten constateren dat in deze gemeente een politieke keuze zal moeten worden gemaakt: willen we als dorp verder of als stad? Als we politiek van mening verschillen, komen we er nooit uit...

De heer Coolen: Dat is nu niet aan de orde; nu is de bestuurskracht aan de orde en niet een politieke opvatting!

De heer Weekers: De bestuurskracht van een centrumgemeente is wat anders dan de bestuurskracht van een dorp; daar gaat het om. De commissie heeft geconcludeerd dat dit dorp zijn tactische taken redelijk waarmaakt, maar ook dat wij ons niet de pretentie moeten aanmeten een centrumgemeente te zijn, want dié functie wordt op dit moment absoluut niet waargemaakt. De commissie biedt vervolgens een handreiking voor de manier waarop dat wel zou kunnen en daarover blijkt ook weer grote verwarring te bestaan in deze raad. Sommige fracties zijn van mening dat vanzelf een strategische visie ontstaat als wij een lappendeken van alle beleidsnota's maken. De commissie daarentegen is van mening, en daarmee ben ik het eens, dat wij een hoofdroute zullen moeten uitstippelen voor het doel dat wij als stad in de toekomst willen bereiken, waaraan dan vervolgens een aantal facetnota's kan worden opgehangen. Op een aantal facetten kunnen best de nota's wor-

worden gehangen die wij al hebben, want lang niet alles is slecht. In verschillende opzichten wordt goed op de winkel gepast, zoals ik al in eerste termijn heb gezegd. Pretenderen wij echter een centrumfunctie te hebben, dan zullen wij wat méér moeten doen, onze nek moeten uitsteken en in regionaal verband een aanjaagfunctie moeten vervullen. Ik vind het een beetje goedkoop om nu te beweren dat dat alleen maar contraproductief werkt. Het hangt er helemaal van af hoé wij het doen. Als wij beginnen over annexeren, weten we bij voorbaat dat dat niet op enig draagvlak kan rekenen, maar als we de nota 'Een sterk bestuur voor het Land van Weert' zouden actualiseren, samen met de omliggende gemeenten en met het maatschappelijk middenveld, weet ik zeker dat dat tot een vruchtbare samenwerking kan leiden en dat Weert dan ook een aantal kansen kan benutten die we nu laten liggen.

Het thans voorliggende bestuurskrachtprofiel is wat de VVD-fractie betreft een goede spiegel. Wat wij er verder mee gaan doen zal onderwerp zijn voor een politieke discussie en die kan vandaag anders uitvallen dan over een halfjaar.

De heer Litjens: Mijnheer de voorzitter. De heer Braam heeft terecht het ISV-rapport aangehaald. Ik stel vast dat wij daarover met de visitatiecommissie van mening verschillen. Het enige wat wij niét hebben gedaan, is het ISV-rapport leidend gemaakt voor de rest. Daarover kan ik het wel met de visitatiecommissie eens zijn.

De heer Heuvelmans heeft er terecht op gewezen dat de samenwerking momenteel in opbouw is. Ik wil in dit verband nog eens wijzen op het industrieterrein Pannenweg, op de samenwerking met Cranendonck en overigens ook op taken op milieugebied die wij voor de omliggende gemeenten verrichten. Wij doen het wat dat betreft nog niet zo slecht. Wij kunnen dan van mening blijven verschillen over de vraag of wij de zaak moeten aanjagen of niet. Er zijn wel eens collegeleden geweest, en ook leden uit de raad, die betoogden dat we omliggende gemeenten moesten inpikken of annexeren, maar daar zijn wij geen voorstander van, tenminste niet via een aanjaag- of overrompelingstactiek. Als een gemeente in de omgeving met ons wil samengaan, graag, maar wij zullen niet het voortouw nemen.

De heer In den Kleef: Mijnheer de voorzitter. Graag wil ik nog eens benadrukken wat hier eigenlijk ter bespreking voorligt: een nota op bestuurlijk-strategisch niveau. Het is mij gebleken dat het moeilijk is hier op strategisch niveau te discussiëren. De heer Weekers heeft mij met een bepaalde vergelijking het gras voor de voeten weggemaaid. Ik kom uit een dorp en toen ik in Weert in de raad kwam, zei men: ach, eigenlijk is Weert een groot dorp, en zo is het gebleven! Het strategisch niveau komt misschien nog wel eens; laten we het hopen. Ik ben van mening dat wij op dat niveau moeten discussiëren. Omdat wij niet alle functies meer binnen de grenzen kunnen hebben die wij in de regio willen hebben, moet er zeker een aanjaagfunctie zijn vanuit deze gemeente, als we tenminste centrumgemeente willen zijn, en moeten wij niet naar de eigen navel blijven staren. Verder heb ik er niets meer aan toe te voegen. Ik neem aan dat de commissie voldoende kennis

heeft genomen van de meningen die hier bestaan en van het niveau waarop gedacht wordt.

De voorzitter: Daarvoor was de commissie eigenlijk niet gekomen, maar goed!

De heer Heuvelmans: Mijnheer de voorzitter. De commissie heeft ons, zoals de heer Weekers zei, een spiegel voorgehouden en het spiegelbeeld komt mij niet onbekend voor. In die zin lijkt het beeld mij wel correct. Wij verschillen echter van mening over de vraag hoe dat spiegelbeeld moet worden beoordeeld, en dat heeft te maken met de manier waarop wij tegen bepaalde zaken aankijken. Dat is een gegeven, maar het bepaalt ook de mate waarin wij vinden dat dit spiegelbeeld noopt tot actie.

De heer Braam: Mijnheer de voorzitter. Ik geloof dat wij het er met elkaar over eens zijn dat de bestuurskracht van deze gemeente wel goed is. Alleen blijkt nu een politieke discussie te ontstaan over de manier waarop die moet worden ingevuld. Ik ben het ermee eens dat die discussie niet hier gevoerd moet worden, maar op een andere plaats thuishoort.

Met één probleem blijf ik nog zitten en dat heeft te maken met de gemeente Cranendonck. Ik herinner mij dat hier discussies zijn gevoerd over de vraag of Weert voor een Brabantse gemeente centrumgemeente kan zijn en dat die vraag vervolgens bevestigend werd beantwoord. Ik heb wel eens het idee dat in discussies hierover grenzen tussen provincies zwaarder tellen dan grenzen tussen landen. Met de heer Van Geel heb ik het daarover ook wel eens gehad. Ik heb begrepen dat zich wat dat betreft nu een kentering lijkt voor te doen, maar helemaal duidelijk is het niet. Als we op de kaart bekijken hoe de gemeente Cranendonck zich ten opzichte van Brabantse gemeenten en ten opzichte van Weert bevindt, lijkt het mij logisch dat wij voor zo'n gemeente een centrumfunctie moeten kunnen vervullen, maar hoe wij daar met onze bestuurskracht uit moeten komen is mij niet helemaal duidelijk.

De heer Rutten: Mijnheer de voorzitter. Veel vragen zijn in tweede termijn niet meer gesteld. Vanavond heeft de discussie zich vooral toegespitst op de punten waarover de commissie een wat matig oordeel heeft geveld, maar ik zou haast zeggen: tel ook uw zegeningen. Er staat namelijk ook veel goeds in dit stuk....

De heer Coolen: Met mijn opmerkingen heb ik geen kritiek willen uiten op de integriteit of de aanpak van de commissie. Het gaat mij om een objectieve beoordeling van de bestuurskracht aan de hand van een monitor.

De heer Rutten: Ik heb ook niet gehoord dat u de integriteit van onze commissie in het geding hebt gebracht. Wat ik wil zeggen is dat het rapport ook veel goede punten bevat en dat alleen op enkele onderdelen is geoordeeld dat Weert nog iets te kort komt. Als u aan uw reactie aan de provincie een notitie als deze toevoegt, kan het in het debat met de provincie opnieuw aan de orde komen. Wij hebben in alle objectiviteit gemeend dit oordeel te moeten geven en menen dat dit een cor-

recte weergave is, maar niet iedereen is het daarmee eens en dat kan gebeuren in de politieke wereld. Wij wensen u heel veel succes in het verdere debat en met de verdere ontwikkeling van uw mooie stad Weert.

De voorzitter: Begrijpelijkerwijs heeft de discussie zich toegespitst op een paar essentiële punten. Op de achtergrond daarvan blijft de discussie spelen over de herkenbaarheid van de normstelling vooraf. Op bladzijde 38 staat wat van een gemeente als bestuur op strategisch gebied verwacht mag worden en dat is ook verder geëxpliciteerd. Gehoord de discussie in deze raad kan er voor de commissie misschien toch aanleiding zijn na te gaan op basis van welke opvattingen nu de conclusie wordt getrokken dat datgene wat als criterium is ontwikkeld op de wijze als in Weert gebeurt niet tot een bepaald resultaat zou leiden. Het is namelijk best moeilijk een halfjaar voor de verkiezingen te gaan praten over de manier waarop iedereen daarmee vanuit zijn of haar politieke visie bezig is...

De heer Schouwenaars: Maar de visitatiecommissie legt toch bij alle gemeenten dezelfde norm aan?

De voorzitter: Ik kan niet overzien of de visitatiecommissie in iedere gemeente op dezelfde wijze naar die uitgangspunten kijkt. Uit antwoorden die ik vanavond ook heb horen geven leid ik af dat dat niét zo is. Ik denk dat de visitatiecommissie voor verschillende omvangen verschillende oordelen geeft.

De heer In den Kleef: Natuurlijk, dat is het verschil tussen een dorp en een stad!

De voorzitter: Zeker, en wat daarbij dan van fundamentele betekenis is, is dat de gemeente wordt gevraagd welke taken zij zichzelf stelt en dat daarop een toetsing plaatsvindt. Dat moet gebeuren aan de hand van de criteria die zijn geformuleerd. Vraag is nu welke mate van bewegingsvrijheid de gemeente daarin op grond van de systematiek heeft. We hoeven de discussie nu niet te heropenen...

De heer Rutten: Maar u verwacht wel een antwoord!

De voorzitter: Wat mij betreft hoeft dat niet op dit moment.

De heer Rutten: Jawel, anders blijft het hangen!

De voorzitter: Het blijft 'sowieso' hangen tot het moment waarop u met uw definitieve rapport komt. Bij het geven van een oordeel daarover door deze gemeenteraad zal die discussie prominent zijn en dan is de vraag welke betekenis die discussie kan hebben bij het verder ontwikkelen van het instrument van de visitatie.

De heer Rutten: De opgaven die in het opgavenprofiel zijn neergelegd hebben niet alleen te maken met door de gemeente uitgesproken ambities. Er zijn drie factoren die de opgaven bepalen: wet- en regelgeving, de sociale omgeving waarin de gemeente verkeert, wat het verschil tussen een stad en een dorp heel wezenlijk

maakt, en uw eigen ambities. Als u uw ambities lager stelt, wordt toch gekeken naar uw sociale omgeving...

De voorzitter: *Lager*: daarmee wordt een waardeoordeel aangegeven.

De heer Weekers: Dat geeft u toch zelf ook aan! In het collegeprogramma wordt nog gesproken over behoud c.q. versterking van de centrumfunctie en in de uitwerking die u daaraan vervolgens in de loop der jaren hebt gegeven is een heel afwachtende en berustende houding aan den dag gelegd. Als de visitatiecommissie die beide zaken naast elkaar legt, kan zij slechts concluderen dat het gemeentebestuur zijn ambitie benedenwaarts heeft bijgesteld.

De voorzitter: Ik heb de visitatiecommissie juist gevraagd nog eens na te gaan of op een heldere manier in het rapport is duidelijk te maken dat daarin op een bepaald moment een breuk zit. Wij moeten proberen het een beetje te abstraheren van de politieke verschillen van opvatting die ons verdelen. De vraag waar het nu om gaat is of het instrument op een heldere, controleerbare wijze, aan de hand van van tevoren aangegeven spelregels, normen en criteria hier van toepassing is geworden.

De heer Rutten: Ik wil het toepassen op het voorbeeld van samenwerking/centrumfunctie. Als u daarover geen ambities uitspreekt, hebt u tóch een opgave, omdat u centrumgemeente bent. Als u daar niets van maakt, wordt u daarin negatief beoordeeld. U wordt dus niet alleen op de door u geformuleerde ambities beoordeeld.

De voorzitter: Maar dan moet ook inzichtelijk worden gemaakt op welke wijze wij geacht mogen worden onze formele verantwoordelijkheid op dat punt te dragen. Je zult dus moeten aangeven uit welke opdrachten het bestaat en op welke punten daaraan niet of minder wordt voldaan.

De heer Rutten: Dat is juist.

De heer Houben: Nog een korte toevoeging: wij passen dit instrument overal op dezelfde wijze toe. Ook een landelijke gemeente die geen opgave heeft geformuleerd op bijvoorbeeld het terrein van reconstructie, terwijl wel algemeen bekend is dat die problematiek daar speelt, wordt daarop door ons beoordeeld. Mutatis mutandis geldt dat voor Weert in zijn specifieke situatie als grootste in de regio.

De heer Schouwenaars: Mijnheer de voorzitter. Ik had de indruk dat u in uw slotbetoog probeerde het bestaande collegeprogramma te slijten. Er moet zo objectief mogelijk worden gekeken naar wat wij ervan maken. De politieke invulling van de ambities kan verschillen. Ik vind het juist dat men met bepaalde ogen naar Weert heeft gekeken. Dat er op dit moment een coalitie is die wat behoudender is, dat zij zo, maar we moeten niet proberen de visitatiecommissie dat behoudende programma mee te geven als maat.

De heer Rutten: Wij bieden toch genoeg weerstand!?

De voorzitter: Het is in feite een onderstreping van mijn betoog. Hartelijk dank daarvoor! Wij zien met buitengewoon veel vertrouwen en nieuwsgierigheid uit naar het definitieve werkstuk van de visitatiecommissie. Wij hebben in ieder geval een aantal boeiende dialogen kunnen aanhoren, soms waren het zelfs confrontaties. Wij hopen u voorlopig niet meer terug te zien!

De heer Rutten: Van andere gemeenten krijgen wij meestal een uitnodiging om eens te komen eten!

De voorzitter: Jullie kunnen hier een keer op de koffie komen, maar dan houdt het wel op!

Ik wens u allen wel thuis. De vergadering is gesloten (21.05 uur).